

POVRAĆAJ U PRIJAŠNJE STANJE I OBNOVA POSTUPKA U KOMASACIJI ZEMLJIŠTA

Prema odredbi čl. 24 Zakona o komasaciji zemljišta (NN 60/54) u postupku komasacije zemljišta imaju se primjenjivati propisi Zakona o općem upravnom postupku (Sl. 1. FNRJ 52/56), ukoliko nije navedenim Zakonom o komasaciji zemljišta drugačije određeno. Zakon o općem upravnom postupku (u daljnjem tekstu: ZUP) pozna pravne institute povraćaj u prijašnje stanje (čl. 103—108) i obnovu postupka (čl. 249—295). Prema tomu bi ti pravni instituti imali doći do izražaja i u postupku komasacije. Međutim, za postupak komasacije institut povraćaja u prijašnje stanje je isključen, dok je institut obnove postupka priznat uz posebne modifikacije u pogledu djelovanja obnove postupka. Po prvobitnom, naime, tekstu Zakona o komasaciji, a prema čl. 57, oba ova instituta su bila isključena u postupku komasacije. No, tek izmjenom spomenutog čl. 57 određenom toč. II. B 1.) Odluke o usklađivanju odredaba o upravnom postupku iz republičkih zakona sa Zakonom o općem upravnom postupku (NN 58/57) u vezi odredbe čl. 24 Zakona o komasaciji zemljišta dozvoljena je obnova postupka u postupku komasacije. To izlazi iz slijedećeg. Dok izmijenjeni tekst čl. 57 izričito u stavu 2 i dalje isključuje institut povraćaja u prijašnje stanje u postupku komasacije, dotle u stavu 1 određuje da će kotarska komasaciona komisija, ukoliko bi se donošenjem novog rješenja uobnovi postupka u znatnoj mjeri poremetio raspored novih posjeda ili izazvali nerazmjerno veliki troškovi postupka, donijeti rješenje, kojim se oštećenoj stranci priznaje naknada u novcu na teret onih, koji su se prijašnjim rješenjem na njezinu štetu okoristili. Znači dakle, da je dozvoljena obnova postupka prema odredbama čl. 249 do 259 ZUP, jer je Zakon o komasaciji više ne isključuje, ali uz navedene uvjete iz tog Zakona.

A.) Povraćaj u prijašnje stanje

Povraćaj u prijašnje stanje je vanredno pravno sredstvo pomoću kojeg se stranci, koja uslijed opravdanih razloga propusti da u određenom roku izvrši neku radnju postupka, po njezinom traženju dozvoljava da tu radnju naknadno izvrši, te se postupak vraća u ono stanje, koje je prethodilo propuštenoj radnji vezanoj za rok.

Taj pravni institut, kad se radi o opravdanim razlozima, sanira odnosno otklanja štetne posljedice, koje mogu zadesiti neku stranku u postupku, jer nije izvršila izvjesne radnje, ili pristupila na raspravu.

Institut povraćanja poznaju sudski i upravni postupci već od ranije. Tako građanski parnični postupak od 16. IX. 1852. (§ 345), malični postupak od 3. X. 1876. (§ 26 i 81), mjenični postupak od 25. I. 1850. (§ 12), postupak smetanja posjeda od 8. V. 1890. (§ 74), postupak o parnicama iz uporabnih ugovora (§ 15), građanski parnični postupak od 13. VII. 1929. (§ 210), te upravni postupak od 9. XI. 1930. (§ 124). Iz razloga hitnosti rješavanja isključen je kasnije ovaj institut u parnicama smetanja posjeda posvema (§ 554 građanskog parničnog postupka od 13. VII. 1929.), a ograničen u parnicama iz uporabnih ugovora (§ 666 istog postupka od 13. VII. 1929.). Međutim, prema odredbama Zakona o parničnom postupku (Sl. l. FNRJ 4/57) nije ovaj institut isključen niti u parnicama smetanja posjeda, a niti je kako ograničen prema odredbama navedenog Zakona o općem upravnom postupku.

No, unatoč ovakvog odnosa prema institutu povraćanja u prijašnje stanje, taj institut je isljučen u ranijim zakonima o komasaciji zemljišta (§ 64 Zakona iz godine 1891. te § 65 zakona iz godine 1902.). Pri pretresanju, naime, osnove ranijeg zakona iz godine 1891. u anketnom odboru, kojemu je bilo povjereno, da izradi ovu osnovu, nastalo je pitanje, po kakvom bi se postupku imale provoditi komasacije zemljišta t. j. da li po odredbama redovitog parničnog postupka (za onda onog iz godine 1852.) ili po postupku koji je vrijedio za bivše upravne oblasti (upravne organe). Došlo se do zaključka, da protiv primjene odredaba redovitog parničnog postupka govori to, što je taj postupak previše formalistički i spor za komasacije, koje zahtijevaju brz i elastičan postupak. Za primjenu odredaba upravnog postupka nije pak bilo uvjeta radi toga, što taj postupak još onda nije bio kodificiran niti inače preciziran i tako opet potpuno neformalan. Zato je odlučeno da se izabere nešto srednje i da se sačini poseban iscrpan postupak za poslove komasacije. U tu svrhu kao uzorak uzet je malični postupak od 3. X. 1876., jer je on »elastičniji od sudbenog postupka (redovitog parničnog postupka), a opet formalniji od postupka, po kojem su radili upravni organi.« Tako je došlo do toga da je Zakon iz godine 1891. donesao i odredbe o postupku u cijelosti (o raspravi, dokazima, ocjeni dokaza itd.) daljnjim pojednostavljenjem odredaba maličnog postupka i kako je to kod raspravljanja osnove ovog zakona rečeno, da je glede postupka »udešeno tako, da bude što jednostavniji, što kraći, što brži i što jeftiniji po stranke.« Obzirom na utvrđivanje ovih načela zakona rečeno je da nema mjesta povraćaju u prijašnje stanje.

Međutim, u zakonu iz godine 1891. odmah iza odredbe, koja isključuje institut povraćaja stoji odredba: »Ali je strankama slobodno u roku od 3 godine tražiti ispravak tehničkih pogriješaka, ako treća osoba nije u dobroj vjeri stekla stvarna prava.« Ovom odredbom se svakako htjelo postići i to, da se ublaži činjenica, što postupak komasacije isključuje institut povraćaja.

Zakon iz godine 1902. donesen je bez posebnog osvrta na to radi čega isključuje institut povraćaja. Glede ispravke griješaka u računu ili mjerenju određuje pravo na naknadu u gotovom od onih, koji su se griješkom

okoristili, a ispravak u naravi samo onda, ako treća osoba nije stekla stvarna prava u dobroj vjeri. Ovaj zakon donosi još odredbu po kojoj su drugostepeni komasacioni organi dužni po službenoj dužnosti pri rješavanju pravnog lijeka protiv odluke o komasaciji posjeda paziti na ništavosti postupka, koje djeluju na uspjeh cijele komasacije ili s kojima su povrijeđena prava pojedinih učesnika (§ 66 zakona i § 27 provedbene naredbe). Ovom posljednjom odredbom daje se daljnja mogućnost ispravljanja povreda, koje bi se eventualno mogle izbjeći, da je usvojen institut povraćaja.

Kad razmotrimo razloge radi kojih su i raniji zakoni isključivali institut povraćaja, onda je razumljivo, da je taj institut i danas isključen u postupku komasacije zemljišta, premda je on inače u svim postupcima prihvaćen na širokoj osnovi. Moramo napomenuti, da se naročito postupak, koji prethodi raspravi za opredjeljenje novih posjeda sastoji od obimnih tehničkih radova, koji po svojoj prirodi i važnosti traju dulje vremena. S druge strane već oglašenje komasacije često puta imade za posljedicu to, da učesnici komasacije izbjegavaju takvo obrađivanje zemljišta kako bi to trebalo biti u normalnim prilikama. Oni, naime, nastoje iz zemlje čim više koristi izvući bez potrebnog kultiviranja (đubrenja) držeći da ih ta zemlja ne će dopasti u komasaciji, ne vodeći računa o kasnijoj produktivnosti zemljišta. Zato treba postupak komasacije shvatiti makar u onom dijelu, koji imade više administrativni karakter, da se čim prije dođe do završetka postupka. Pri tome treba naglasiti, da je i sada ozakonjena mogućnost ispravka nepravilnosti postupka, koja prouzrokuje ništavost i na koju se pazi po službenoj dužnosti u rješavanju žalbi (čl. 240 ZUP). Osim toga postoji mogućnost ispravljanja griješaka u obračunu i mjerenju, jer oštećena stranka može do isteka jedne godine od pravomoćnosti rješenja o komasaciji posjeda zahtijevati naknadu od onih, koji su se na njenu štetu griješkom okoristili i to dodjelom zemljišta ili ako to nije moguće, naknadom u novcu (čl. 61 Zakona o komasaciji). Konačno i mogućnost obnove postupka, kakvu je predviđa Zakon o komasaciji, ublažuje posljedice pomanjkanja instituta povraćaja.

Moramo napomenuti još i to, da i Zakon o komasaciji poljoprivrednih zemljišta NR Slovenije (Uradni list 43—44/957) isključuje institut povraćaja (čl. 17), a za računске griješke predviđa naknadu u novcu (čl. 22).

Prema tomu, dakle, u postupku komasacije zemljišta ne može stranka, koja makar iz opravdanih razloga na pr. nije pristupila na raspravu za opredjeljenje novih posjeda ili nije pravodobno predala prigovor (gdje je taj dozvoljen) ili žalbu protiv rješenja komasacione komisije, tražiti da joj se dozvoli, da ponovno raspravlja, odnosno naknadno preda prigovor ili žalbu.

B Obnova postupka

Institut obnove postupka je kao vanredno pravno sredstvo naprama žalbi kao redovnom pravnom sredstvu poznat u upravnom i sudskom postupku. Posljedica obnove postupka je redovito ukidanje ranije odluke u nekom predmetu i donošenje nove iz razloga prema kojima je po odnosnim pravnim propisima moguće dozvoliti obnovu postupka.

Raniji zakoni o komasaciji zemljišta (onaj iz godine 1891. i onaj iz godine 1902.) izrično su isključili mogućnost obnove u postupku komasacije. Kažemo izrično radi toga, i ako oni ne upotrebljavaju termin »obnova postupka«, jer se u vrijeme njihova donaćanja za institut povraćaja u prijašnje stanje i obnove postupka upotrebljavao jedan naziv i to povraćaj u prijašnje stanje. To se vidi iz teksta §-a 353 napred navedenog redovitog parničnog postupka iz godine 1852. kao i ostalih navedenih postupaka iz ranijih godina. Uslijed toga razlozi izneseni za isključivanje instituta povraćaja u tim ranijim zakonima o komasaciji vrijede i za isključenje instituta obnove postupka. Obnova postupka u komasaciji zemljišta može značiti povlačenje čitavog provedenog postupka natrag u tolikoj mjeri da bi moglo doći i do ustvari provođenja nove komasacije. Za to je bilo predviđeno samo ispravljanje i naknada, da ne bi dolazilo do nerazmjernih poremećaja.

Isključivanje instituta obnove postupka prema ranijem tekstu sadanjeg Zakona o komasaciji zemljišta kao i prema navedenom zakonu NR Slovenije (čl. 17) svakako ima svoj osnov u gore navedenim razlozima.

Međutim, spomenutom izmjenom Zakona o komasaciji zemljišta udovoljilo se opće priznatim načelima procesnih zakona u vezi mogućnosti obnove postupka i u komasaciji zemljišta. Ovo, dakako uz izbjegavanje onih posljedica, koje bi mogle dozvoljavanjem obnove postupka nastati, kako bi to u većini slučajeva mogli biti u komasaciji zemljišta, a koje posljedice su i uzrok, da se je dosada uopće isključivala mogućnost obnove postupka u komasaciji zemljišta.

Odredbe, koje sadrže razloge na osnovu kojih je moguća obnova postupka u komasaciji zemljišta kao i sam postupak pri tome, sadržane su u Zakonu o općem upravnom postupku kad ih ne donosi Zakon o komasaciji.

Obnoviti se može samo onaj postupak, koji je okončan rješenjem protiv koga nema redovnog pravnog sredstva (čl. 249 st. 1 ZUP). Rješenje, dakle, mora biti konačno. Ono može biti prvostepeno i drugostepeno. Prvostepeno može biti ono, protiv kojega nije dozvoljena žalba ili, ako je dozvoljena, nije pravovremeno predana. Drugostepeno je i konačno, jer u postupku komasacije, kao i inače u upravnom postupku, vrijedi načelo dvostepenosti (čl. 10 st. 4 ZUP i čl. 21 Zakona o komasaciji).

U postupku same komasacije postupak se okončava rješenjem o komasaciji posjeda (čl. 48 Zakona o komasaciji). Rješenja, koja se donose ranije, a prethode rješenju o komasaciji posjeda, kao ona na prigovore protiv iskaza zemljišta o stanju prije ili poslije komasacije i protiv osnove putne mreže, nemaju karakter rješenja, kojima se okončava rješavanje neke stvari (čl. 201 ZUP), nego zaključaka (čl. 219 ZUP i čl. 51 st. 2 Zakona o komasaciji) i glede takvih rješenja nema mjesta obnovi postupka. Prema tomu bi bilo mjesta obnovi postupka onda, kad rješenje o komasaciji postane konačno, jer nije blagovremeno predana žalba, odnosno, jer žalba nije imala uspjeha.

Obnova postupka moguća je iz razloga u zakonu predviđenih (čl. 249 st. 1 toč. 1 do 10 ZUP) i to:

1. Ako se radi o novim činjenicama ili novim dokazima.

Kao nove činjenice priznaju se one, koje su u ranijem postupku, doduše postojale, ali se za njih nije znalo. Kako se za njih nije znalo, rješenje je doneseno, a da se nije njih uzelo u obzir.

Kao novi dokazi se smatraju oni za koje se ranije nije znalo, ili se je znalo, ali nije bilo mogućnosti da se upotrebe.

I nove činjenice i novi dokazi trebaju biti takvi, da oni sami ili u vezi s već izvedenim dokazima mogu dovesti do drukčijeg rješenja, da su bili upotrebljeni u ranijem postupku.

2. Ako je rješenje doneseno na osnovu lažne isprave ili lažnog iskaza svjedoka ili vještaka, ili ako je došlo kao posljedica kakvog djela kažnjivog po krivičnom zakonu. Lažnost se u pravilu može utvrditi u krivičnom postupku, ali bi se to moglo i u upravnom postupku, ako to u krivičnom postupku nije moguće ili se može postići dokazima u upravnom postupku. Kad se radi o tom, da je do rješenja došlo kao posljedice krivičnog djela, onda ne može doći u obzir prekršaj.

Ovaj slučaj može nastupiti u postupku komasacije naročito, ako se posjedovno stanje osniva na lažnoj ispravi.

3. Ako se rješenje osniva na presudi donesenoj u krivičnom postupku, a ta je presuda pravomoćno ukinuta.

4. Ako je rješenje, koje je povoljno za neku stranku doneseno na osnovu neistinitih navoda stranke, kojima je navodima organ koji je vodio postupak bio doveden u zabludu i zato donesao takvo rješenje.

Nije isključeno, da se u toku postupka na osnovu izjave neke stranke, povjeruje njenim navodima, a to prouzrokuje za nju opredjeljenje novog posjeda u povoljnijem obliku na štetu drugog učesnika.

5. Ako se rješenje osniva na nekom prethodnom pitanju, a nadležni organ je to pitanje kasnije riješio u bitnim tačkama drukčije.

Prema odredbama ZUP-a postoji mogućnost, da kotarska komasaciona komisija riješi pitanje prelaženja zemljoradničkog ili nezemljoradničkog maksimuma zemljišta u vezi propisa o agrarnoj reformi i o poljoprivrednom zemljišnom fondu (čl. 43 Zakona o komasaciji i čl. 141 i 146 ZUP), i ako za to inače nije nadležna. Ako bi kasnije nadležni organ to pitanje riješio u bitnoj tački drukčije postoji razlog za obnovu postupka.

Ovo se, međutim, ne može ticati rješenja pitanja uzurpacije, jer je za rješenje uzurpacija u toku komasacionog postupka nadležna komasaciona komisija (čl. 28 Zakona o uređenju imovinskih odnosa nasfalih samovlasnim zauzećem zemljišta u općenarodnoj imovini, NN 31/58).

6. Ako je u donošenju rješenja sudjelovala službena osoba, koja je po zakonu morala biti izuzeta.

Ovaj slučaj, dakle, bi nastao, ako je u donošenju rješenja sudjelovao koji član komasacione komisije za kojega postoji razlog izuzeća naveden u čl. 42 ZUP (čl. 47 ZUP). Potanje o tome prikazano je u članku: »Komasacione komisije, ostali organi komasacije i njihova nadležnost«.

Razlozi izuzeća ne odnose se na zapisničara, jer on ne sudjeluje u donošanju rješenja.

7. Ako je rješenje donesla službena osoba nadležnog organa, koja nije bila ovlaštena za njegovo donošenje.

Rješenje o komasaciji zemljišta imade donijeti kotarska komasaciona komisija, a ne pojedini organ te komisije. Kad bi to rješenje donesao sam predsjednik komisije ili koji član komisije, to bi bio razlog za obnovu postupka.

8. Ako kolegijalni organ, koji je donesao rješenje nije rješavao u sastavu koji je predviđen važećim propisima ili, ako za rješenje nije glasala propisna većina.

Kotarska komasaciona komisija može donositi punovažne zaključke samo onda, ako su prisutni predsjednik i najmanje dva člana komisije. Kad je zaključak donesen u manjem sastavu, onda postoji razlog za obnovu.

Ako je pak kotarska komasaciona komisija u propisanom sastavu donijela zaključak za koga nije glasala većina, tada također postoji razlog za obnovu.

9. Ako osobi, koja je trebala da učestvuje u svojstvu stranke nije dana mogućnost da učestvuje u postupku.

Učesnicima komasacije mora se dati prilika da sudjeluju na pr. na raspravi za opredjeljenje novih posjeda (čl. 7 i 135 ZUP). Ako to nije učinjeno, postoji razlog za obnovu.

10. Ako stranku nije zastupao zakonski zastupnik, a po zakonu je trebalo da je zastupa.

Ovaj slučaj obnove postupka može nastati naročito onda, ako malo-dobnog učesnika nisu zastupali u postupku komasacije roditelji, odnosno u pomanjkanju roditelja po starateljskom organu imenovani staralac, koji treba da zastupa i osobe, kojima je oduzeta poslovna sposobnost. Nadalje onda, ako pravne osobe i druge ustanove i organizacije nije zastupao zakonski zastupnik, odnosno ovlašteni predstavnik (čl. 53 ZUP).

Obnovu postupka može tražiti stranka (učesnik komasacije), a organ, koji je donesao rješenje, dakle, komasaciona komisija može po službenoj dužnosti pokrenuti obnovu postupka. Ako se obnova traži iz razloga navedenih pod toč. 1, 6, 7 i 8, onda stranka treba dokazati odnosno vjerojatnim učiniti to, da nije bila u mogućnosti ranije iznijeti okolnosti radi kojih traži obnovu postupka. Ako su razlozi iz točke 6 do 10 već ranije izneseni bez uspjeha (na pr. u žalbi) ne može stranka tražiti obnovu. Javni tužilac, i ako nije učestvovao u postupku, može tražiti obnovu pod istim uvjetima kao i stranka.

Zakonom je određen rok unutar kojeg stranka može tražiti obnovu postupka (čl. 252 st. 1 toč. 1 do 5 ZUP). Taj rok je određen na mjesec dana (subjektivni rok), a računa se:

1. Kod razloga obnove iz toč. 1. — od dana, kad je stranka mogla iznijeti nove činjenice ili upotrebiti nove dokaze, odnosno od dana kad rješenje postane konačno ili od dostavljanja konačnog rješenja višeg organa, ako je prije toga saznala za nove činjenice i dokaze;

2. Kod razloga obnove iz toč. 2 i 3 — od dana, kad je stranka saznala za pravosnažnu presudu u krivičnom postupku, ili da se krivični postupak ne može pokrenuti;

3. Kod razloga obnove iz točke 5 — od dana, kad je stranka mogla upotrebiti novi akt;

4. Kod razloga obnove iz toč. 4, 6, 7 i 8 — od dana, kad je stranka saznala za razlog obnove;

5. Kod razloga obnove iz toč. 9 i 10 — od dana, kad je rješenje stranci dostavljeno.

Ovaj subjektivni rok je određen samo za stranku, a ne i za organa, kad po službenoj dužnosti pokreće obnovu postupka.

Nakon proteka 5 godina (objektivni rok) od dostavljanja rješenja stranci, ne može se obnova postupka niti tražiti, a niti pokretati po službenoj dužnosti, osim iz razloga navedenih u toč. 2 i 3.

Okolnosti zbog kojih se traži obnova postupka, kao i okolnosti da je prijedlog stavljen u zakonskom roku, moraju biti, ako ne dokazane u prijedlogu za obnovu, a ono onda vjerojatnim učinjene (čl. 253 ZUP).

Prijedlog za obnovu postupka predaje se prvostepenom organu u svakom slučaju, dakle, kotarskoj komasacionoj komisiji. Prijedlog rješava organ, koji je donio rješenje, kojim se postupak konačno rješava. Dakle, ako se traži obnova po prvostepenom rješenju, prijedlog rješava kotarska komasaciona komisija, ako po drugostepenom rješenju Komasaciona komisija pri državnom sekretarijatu za poslove financija (čl. 254 ZUP).

Prijedlog za obnovu se u prethodnom ispitivanju ili odbacuje, ako je prijedlog neblagovremen, izjavljen od neovlaštenog lica, ili ako okolnost na kojoj se prijedlog osniva nije ni vjerojatnom učinjena, ili odbija, ako se utvrdi da okolnosti i dokazi izneseni kao razlog za obnovu nisu takvi, da bi mogli dovesti do drukčijeg rješenja (čl. 255 ZUP).

U protivnom se donosi zaključak, da se dozvoljava obnova postupka i određuje u kojem obimu se imade postupak obnoviti, ili se radi ubrzanja postupka bez donošenja navedenog zaključka prelazi na one radnje, koje treba obnoviti (čl. 256 ZUP).

Na osnovu prikupljenih podataka u ranijem i obnovljenom postupku donosi se novo rješenje i ranije rješenje ostavlja na snazi ili zamjenjuje novim. U drugom slučaju s obzirom na sve okolnosti koje postoje, može se ranije rješenje ili poništiti ili ukinuti. Poništiti onda, ako je moguće poništiti i pravne posljedice, koje je ranije rješenje proizvelo, a inače ukinuti (čl. 257 i 270 ZUP) t. j. onemogućiti daljnje proizvođenje pravnih posljedica ranijeg rješenja. Za slučaj poništavanja, odnosno ukidanja rješenja o komasaciji posjeda važno je to, da li su možda već treće osobe stekle uslijed ranijeg rješenja kakva prava ili nisu. Ako jesu, onda bi se moglo raditi samo o ukidanju rješenja, a ako nisu, o poništavanju ranijeg rješenja. Međutim, ako bi se radilo o tom, da su treće osobe već stekle kakva prava na novom posjedu, ili da bi se uslijed novog rješenja u znatnoj mjeri poremetio raspored novih posjeda ili izazvali nerazmjerno veliki troškovi postupka, onda će se dozvoliti obnova postupka, ali umjesto ukidanja ranijeg rješenja, donijeti rješenje o naknadi.

Protiv zaključka, kojim se odbacuje, odnosno odbija prijedlog za obnovu, kao i protiv zaključka kojim se dozvoljava obnova postupka, kao i protiv rješenja donesenog u obnovljenom postupku, kad ih je donesao prvostepeni organ, dakle kotarska komasaciona komisija, može se izjaviti žalba (čl. 258 ZUP).

Prijedlog za obnovu redovito ne odlaže izvršenje ranijeg rješenja. No, organ nadležan za odlučivanje po prijedlogu za obnovu može odrediti da se izvršenje odloži, dok se ne odluči o pitanju obnove, ako smatra da bi prijedlog za obnovu mogao biti uvažen. Međutim, zaključak kojim se dozvoljava obnova u svakom slučaju odlaže izvršenje ranijeg rješenja (čl. 259 ZUP).

C) Zaključak

U svakom slučaju mora se imati u vidu, da stranke u postupku komasacije (učesnici komasacije) redovito nisu i ne će biti upućene u pravila upravnog postupka, odnosno posebno postupka komasacije. Ovo naročito radi toga, što ih u postupku komasacije redovito ne zastupaju osobe vješte pravu. Međutim, neznanje i neukost stranaka ne smije biti na štetu prava, koja ih po zakonu pripadaju. Toga radi i određuje zakon, da organ koji vodi postupak mora nastojati da do takve štete ne dolazi, pa će upozoravati stranke na njihova prava u postupku i ukazivati na pravne posljedice njihovih radnji i propuštanja u postupku (čl. 13 i 140 ZUP).

U ispunjenju navedene dužnosti određene samim zakonom potrebno je da se pozivanja na rasprave ili upute na vršenje pojedinih radnji u postupku komasacije dostavljaju strankama s upozorenjem, da radi propuštenog ročišta za raspravu, odnosno radi propuštanja određene radnje u postupku, nema mjesta povraćaju u prijašnje stanje. To će biti napose uputno zbog toga, što je institut obnove postupka uopće vezan na strogi rok i određene stroge formalnosti, a u postupku komasacije zemljišta posebno ograničen.